

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres referanse:	Deres dato:	Saksnummer:	Vår saksbehandler:	Vår dato:
200607881-/WT	12.01.2007	2007/19	Olav Refsdal Olav.Refsdal@hive.no /	03.04.2007

Utkast til forskrift gitt i medhold av forskningsetikkloven - høring

Vi viser til brev fra KD av 12.1.2007 hvor departementet ber om høringsuttalelse til utkast til forskrift gitt i medhold av forskningsetikkloven.

I høringsbrevet nevner KD spesielt 4 punkter som det bes om å få høringsinstansenes syn på. Vi avgrensner vår høringsuttalelse til disse fire punktene:

- *Er det nødvendig å forskriftsfeste at spørsmål om habilitet skal tas opp ved begynnelsen av hvert møte (§8).*

Høgskolen i Vestfold mener at det er nødvendig å forskriftsfeste at spørsmål om habilitet tas opp ved begynnelsen av hvert møte. Selv om det i forvaltningslovens § 8 er slått fast at et medlem i et kollegialt organ skal si fra om forhold som gjør han eller henne inhabil, viser erfaringer at det ofte reises berettiget tvil om denne bestemmelse blir etterlevd i praksis. Derfor har Norges forskningsråd innført som generell regel at alle organer med besluttende myndighet, for eksempel programstyrene, skal ha et punkt om medlemmenes habilitet øverst på dagsorden i hvert møte. På den måten understrekes det at medlemmene i komiteer og utvalg tar habilitetsspørsmål på alvor. Det vil være ødeleggende for legitimiteten til de nasjonale forskningsetiske komiteene og spesielt til "Nasjonalt utvalg for granskning av redelighet i forskning" dersom medlemmenes habilitet i konkrete beslutningsprosessen kan dras i tvil. Derfor er det riktig å forskriftsfeste dette.

- *Er det nødvendig å forskriftsfeste en rett til å kreve å få forklare seg for komité eller utvalg (§8)*

Høgskolen i Vestfold mener det er nødvendig å forskriftsfeste en rett til å kreve å få forklare seg for komité eller utvalg. I enhver sak hvor det reises tvil om en forsker holder seg innenfor det som er etisk korrekt eller forsvarlig, står mye på spill for den forskeren det gjelder, enten det gjelder påstander om plagiat, juks med data, brudd på hensyn til personvernet eller andre forhold. Ofte vil det kunne reises tvil om det er begått overtramp eller ikke. I alle tilfelle vil det i henhold til vanlige

Høgskolen i Vestfold

rettssikkerhetsnormer være riktig sikre at vedkommende som blir beskyldt for å har handlet uetisk eller uredelig, får anledning til å forklare seg og forsvare seg. Dette er så sentralt at det må forskriftsfestes.

- *På hvilken måte skal Granskingsutvalget og et ad hoc klageutvalg utforme sin konklusjon (§10)*

I utkastet til forskrift står det: "I utvalg etter §§ 5 og 7 skal utvalgets konklusjon være at innklagede enten har opptrådt uredelig eller ikke. Det kreves sannsynlighetsovervekt for å legge til grunn at innklagede har opptrådt uredelig".

Høgskolen i Vestfold har diskutert om utvalgets konklusjon bør utformes etter prinsippet "enten redelig" "eller uredelig". Etske regler og retningslinjer er gjerne uklare på visse punkter. Gråsonene mellom hva som er etisk / redelig og hva som er uetisk / uredelig kan forstås på ulik måte.

Slike forhold kan tilsi at å uttrykke utvalgets konklusjon etter prinsippet "enten" "eller" blir for grovmasket og unyansert.

På den andre siden er det i Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning § 5 fastsatt at leder for "Nasjonalt utvalg for granskning av redelighet i forskning" skal ha dommererfaring. Dette viser at utvalget er et domstolslignende organ. I behandlingen av skyldspørsmål etter straffeloven må domstolen ta stilling til spørsmålet "skyldig" eller "ikke skyldig". I analogi med dette, bør utvalg etter retningslinjenes § 5 og § 7 ta stilling til spørsmålet "redelig" eller "ikke redelig".

Nyanseringer mellom grove overtramp og mindre alvorlige forhold vil komme fram i saksframstillingen, gjengivelse av partenes uttalelser og utvalgenes vurderinger, slik dette er formulert i forskriftsutkastets § 10 siste ledd.

- *Bør det forskriftsfestes et beviskrav i saker om uredelighet og hvor strengt skal beviskravet være (§10).*

Dersom det med "bevis" menes "dokumentasjon", så er det etter vårt skjøn åpenbart at det kreves "bevis" for å påstå at en forsker har opptrådt uredelig eller uetisk, og at dette bør forskriftsfestes. Hvor strengt beviskravet bør være, finner vi det imidlertid vanskelig å si noe om.

Vennlig hilsen
Høgskolen i Vestfold

Halvor Austenå
rektor

Svein Erik Figved
høgskoledirektør